

Illustration: Noun project. Yoyon Pujiyono

LÄGESBILD 2023

Lägesbild avseende trygghet och folkhälsa i Svedala kommun.

Rådet för trygghet och folkhälsa 2024-02-13

Kommunstyrelsen 2024-03-11

Innehållsförteckning

1. Kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete	3
2. Begreppsdefinitioner	3
3. Svedala kommun.....	4
4. Trygghetsmätningar	5
4.1 Polisens trygghetsmätning	5
4.2 Region Skånes folkhälsoenkät.....	6
4.2.1 Region Skånes folkhälsoenkät för barn	7
4.2.2 Region Skånes folkhälsoenkät för vuxna	7
4.3 Boendeundersökning	7
4.3.1 Svedalahem.....	7
4.4 Lokala medborgardialoger	9
4.4.1 Medborgardialoger med elever i Svedala kommun	9
4.4.2 Medborgardialog Näringsliv	11
4.5 SCB:s medborgarundersökning 2021 och 2023.....	11
4.6 Barn och ungas uppväxtvillkor	12
4.7 Slutsatser för kapitel fyra om medborgardialogerna	13
5. Näringsliv och brott.....	15
5.1 Slutsatser för kapitel fem om näringsliv och brottsförebyggande	15
6. Polisanmälda brott.....	16
6.1 Totalt antal anmälda brott	16
6.2 Skadegörelsebrott	17
6.3 Narkotikabrott	18
6.4 Våld i offentlig miljö	19
6.5 Inbrott och Rån.....	20
6.6 Bedrägeribrott.....	20
6.8 Våld i nära relationer.....	21
6.8 Slutsatser för kapitel sex om polisanmälda brott	24
7. Våldsbejakande extremism	24
8. Folkhälsa Skåne och Svedala.....	25
8.1 Folkhälsa för barn och unga i Skåne	25
8.2 Folkhälsa för barn & unga och vuxna i Svedala	25
8.3 Slutsatser för kapitel åtta om folkhälsa	28

9	Fortsatt arbete	28
---	-----------------------	----

1. Kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete

Svedala kommuns arbete inom trygghet och folkhälsa utgår från lagen om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete. Den nya lagstiftningen ger kommunerna ett större ansvar i det brottsförebyggande arbetet. Den nya lagstiftningen innebär i korthet att kommuner ska:

- Ta fram en lägesbild över den brottslighet som förekommer i kommunen
- Kartlägga och analysera orsaker till brottsligheten
- Ta fram en åtgärdsplan för hur kommunen ska agera för att reducera brottsligheten
- Ha etablerat en samordningsfunktion för brottsförebyggande frågor
- Ta fram styrande dokument som visar hur kommunernas aktörer ska samarbeta
- Ansvarar för att hantera strategiska brottsförebyggande frågor i ett särskilt forum
- Följa upp och utvärdera de genomförande insatser kontinuerligt.

Detta dokument avser att utgöra en lägesbild över brottsligheten i Svedala kommun. En lägesbild är en sammanställning av data och beskrivningar av de aktuella förhållandena i kommunen. Lägesbilden ger även en samlad bedömning av var problemen är som störst, hur situationen ser ut jämfört med referensdata, och hur utvecklingen har sett ut över tid¹.

Syfte

- Syftet med lägesbilden är att få fram ett underlag för planering och genomförande av åtgärder som kan leda till minskad brottslighet.

2. Begreppsdefinitioner

Brottsförebyggande

Brottsförebyggande arbete handlar om att förebygga brott genom åtgärder som syftar dels till att påverka de omständigheter i en situation som kan leda till att personer väljer att begå brott, dels till att minska benägenheten (motivationen) hos människor att begå brott².

Säkerhet och trygghet

¹Ta fram en kartläggning och lägesbild. <https://bra.se/forebygga-brott/arbete-brottsforebyggande/egna-forberedelser/ta-fram-en-kartlaggning-och-lagesbild.html>. (23-09-10)

² Tillsamman mot brott- ett nationellt brottsförebyggande program (s.8)

Det finns inte en enda definition av vad säkerhet och trygghet innebär; betydelsen av begreppen varierar mycket. Stiftelsen Tryggare Sverige kombinerar begreppen trygghet och säkerhet och formulerar definitionen så här: Säkerhet är den faktiska risken att utsättas för brott och ordningsstörningar, medan trygghet är individens upplevelse av säkerheten eller risken³.

3. Svedala kommun

Svedala kommun ligger i Skåne län. Kommunen gränsar till Vellinge, Malmö, Staffanstorp, Lund, Skurup och Trelleborg. Fram till 31 juli 2023 hade antalet invånare i kommunen ökat till 23 460 personer. Svedala kommun kan indelas i tre kommundelar, där de tre största tätorterna är Svedala, Klågerup och Bara. Av befolkningen bor 87,2 procent i tätorter, och 12,8 procent på landsbygden. Medelåldern i Svedala är 39,3 år. Av befolkningen är 87,7 procent inrikes födda och 12,3 procent utrikesfödda. Svedala kommun är den största arbetsgivaren i området. Det finns omkring 1 700 aktiva företag i kommunen, där den största privata arbetsgivaren är Sandvik AB⁴.

Svedala kommun ligger nära Malmö, och det kan innebära att kommunen ibland påverkas av det som kallas för en "spillover" effekt. Spillover-effekten innebär att om något händer eller inträffar i ett närliggande område, finns det en risk att det även sprider sig till de omkringliggande områdena. Malmö är en stor stad, och brottslighet förekommer i större utsträckning än i Svedala kommun. Detta kan också påverka upplevelsen av trygghet i Svedala, eftersom många människor antingen arbetar eller går i skolan i Malmö.

³ Stiftelsen tryggare Sverige (u.å.) <https://tryggaresverige.org/om-oss> (23-10-24)

⁴ Svedala kommuns Näringslivs

4. Trygghetsmätningar

I detta avsnitt presenteras polisens trygghetsmätning, Region Skånes folkhälsoenkät, kommunens egna medborgardialoger och boendeundersökningar. Dessa undersökningar tillhandahåller ett varierat faktaunderlag både för att kartlägga brottslighet och för att ge en lägesbild av hur invånarna i kommunen upplever tryggheten.

4.1 Polisens trygghetsmätning

Polisen genomför årligen en trygghetsmätning där ett antal slumpmässigt utvalda personer mellan 16 till 85 år får svara på olika frågor gällande sin upplevelse av trygghet och otrygghet i sin kommun. Resultatet från trygghetsmätningen är ett av de viktigaste underlagen både för polisen och kommunens planering av trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete⁵.

Enligt polisens trygghetsmätning för 2023 har tryggheten ökat i Svedala under de senaste åren. Tryggheten är generellt god i hela kommunen och skadegörelsen har minskat i Svedala kommun. Missbruk, utsatthet för brott och oron för att bli utsatt för brott är enligt mätningen inte framträdande problem.

Trygghetsmätningen är indelad två områden: Svedala-Norra med Bara och Klågerup och Svedala tätort med den södra delen av kommunen. Indelningen ger en mer detaljerade bild av både problematiken och medborgarnas upplevelse av trygghet i de olika kommundelarna.

Svedala-Norra har skadegörelse varit ett framträdande problem under de senaste åren. Men resultaten för 2023 visar att skadegörelsen har minskat avsevärt. Se figur 1. Problemindexet indikerar hur påtagligt ett problem är, där 1 innebär att det inte är särskilt påtagligt och 6 indikerar ett mycket påtagligt problem.

Resultatbild - Svedala - Norra

Delgrupp: Ingen filtrering

	2023	2022*	2021*	2020_2	2019	2018	2017
	svar: 162	svar: 182	svar: 187	svar: 190	svar: 174	svar: 191	svar: 176
Problemindex	1,11	1,76	1,68	2,11	1,59	1,68	2,11
Utemiljö							
Nedskräpning	38 (2)	39 (2)	37 (2)	39 (2)	30 (1)	35 (2)	38 (2)
Skadegörelse	39 (3)	54 (6)	48 (5)	47 (5)	44 (4)	49 (5)	45 (4)

Figur 1: Källa: Utdrag ur polisens trygghetsmätning

Enligt polisens trygghetsmätning är utsatthet för brott inte ett framträdande i Svedala-Norra, och medborgarna är heller inte oroadade för att utsättas för brott. Däremot har buskörning med

⁵ Polisen. <https://polisen.se/aktuellt/nyheter/2023/augusti/trygghetSyd2023/> (23-09-28)

mopeder ökat och är ett påtagligt problem när det gäller utomhusstörningar. Ungdomar som bråkar och stör ordningen är också ett ganska påtagligt problem. Se figur 2 för mer detaljer.

Resultatbild - Svedala - Norra							
	2023	2022*	2021*	2020_2	2019	2018	2017
	svar: 162	svar: 182	svar: 187	svar: 190	svar: 174	svar: 191	svar: 176
Problemindex	1,11	1,76	1,68	2,11	1,59	1,68	2,11
Utomhusstörningar							
Folk bråkar och slåss, utomhus	5 (1)	5 (1)	8 (1)	10 (2)	7 (1)	5 (1)	10 (2)
Kvinnor antastas	2 (0)	2 (0)	4 (1)	4 (1)	4 (1)	4 (1)	3 (1)
Ungdomsgång bråkar och stör ordningen	28 (3)	35 (5)	39 (5)	43 (6)	27 (3)	29 (3)	42 (6)
Bilarna kör för fort	49 (2)	52 (2)	51 (2)	53 (2)	55 (3)	48 (2)	46 (2)
Buskörning med mopeder, mc	40 (5)	38 (4)	44 (6)	46 (6)	42 (5)	39 (5)	41 (5)
Trafikregler respekteras inte	21 (1)	28 (2)	24 (2)	32 (3)	28 (2)	23 (1)	24 (2)
Andel uppfattat minst ett problem							
Andel uppfattat minst ett problem	74 (2)	81 (3)	79 (3)	82 (4)	76 (2)	80 (3)	81 (3)

Figur 2; Källa: Utdrag ur polisens trygghetsmätning

I Svedala-tätort är inte missbruk, utsatthet för brott eller oro för att utsättas för brott framträdande problem. Däremot utgör ungdomar som stör ordningen ett ganska påtagligt problem när det gäller utomhusstörningar. Buskörning med mopeder har minskat, men är fortfarande ett påtagligt problem. Se figur 3

Resultatbild - Svedala - Tätort och Övrigt							
	2023	2022*	2021	2020_2	2019	2018	2017
	svar: 179	svar: 194	svar: 213	svar: 194	svar: 202	svar: 200	svar: 189
Problemindex	1,46	1,78	1,84	2,43	2,19	2,05	2,05
Utomhusstörningar							
Folk bråkar och slåss, utomhus	10 (2)	10 (2)	10 (2)	10 (2)	18 (3)	7 (1)	10 (2)
Kvinnor antastas	8 (2)	7 (2)	7 (2)	8 (2)	10 (2)	9 (2)	10 (2)
Ungdomsgång bråkar och stör ordningen	25 (3)	26 (3)	30 (4)	31 (4)	35 (5)	35 (5)	30 (4)
Bilarna kör för fort	46 (2)	46 (2)	51 (2)	58 (3)	52 (2)	60 (4)	49 (2)
Buskörning med mopeder, mc	32 (3)	36 (4)	43 (5)	48 (6)	44 (6)	40 (5)	33 (4)
Trafikregler respekteras inte	28 (2)	27 (2)	31 (2)	38 (4)	27 (2)	29 (2)	26 (2)
Andel uppfattat minst ett problem							
Andel uppfattat minst ett problem	73 (2)	72 (2)	78 (3)	80 (3)	78 (3)	84 (4)	78 (3)

Figur 3; Källa: Utdrag ur polisen trygghetsmätning

4.2 Region Skånes folkhälsoenkät

Region Skåne genomför återkommande en folkhälsoenkät avseende barn, ungas och även vuxnas hälsa i Skåne. I folkhälsoenkäten ingår även frågor om trygghet och utsatthet. Här nedan presenteras resultatet från Region Skånes folkhälsoenkät gällande hur barn och vuxna upplever trygghet och otrygghet i Svedala.

4.2.1 Region Skånes folkhälsoenkät för barn

Resultat av folkhälsoenkäten för barn visar att under 2021 kände 65,5% av ungdomar i årskurs 6 i Svedala sig trygga vid utomhusvistelser i sitt bostadsområde på dagtid, medan på kvällstid var det 32,74%. Bland eleverna i årskurs 9 kände sig 78,54% trygga på dagtid och 50,46% på kvällstid. För gymnasieelever var andelen som upplevde trygghet vid utomhusvistelser i bostadsområdet på dagtid 86,6% och på kvällstid 53,46%

Över lag kände sig flickorna mer otrygga i sina bostadsområden i kommunen än pojkarna. Den största skillnaden observeras hos flickor i årskurs 9 och i årskurs 2 på gymnasiet, där de upplevde en högre grad av otrygghet vid utomhusvistelser på kvällarna jämfört med pojkarna. Bland pojkarna kände 71,56% sig trygga, medan motsvarande siffra för flickorna var 29,36%. I årskurs 2 på gymnasiet var siffran 71,62% för pojkarna och 37,65% för flickorna. Pojkarna kände sig tryggare i sitt bostadsområde i kommunen jämfört med skånesnittet, medan flickorna följer samma mönster som skånesnittet.

4.2.2 Region Skånes folkhälsoenkät för vuxna

Resultat från Region Skånes folkhälsoenkät för vuxna visar att 34,75% av personer över 16 år i Svedala har avstått från att gå ut ensamma på grund av rädsla. Detta är cirka 4 procentenheter högre än genomsnittet för Skåne. Även här fanns en större skillnad mellan män och kvinnor. 47,43% av kvinnor kände sig otrygga i kommunen under 2022. För män var motsvarande siffra 18,55%. Kvinnor i kommunen upplevde sig även mer otryggare i jämförelse med genomsnittet för Skåne. Skånesnittet var 43,82%.

4.3 Boendeundersökning

De flesta allmännyttiga bostadsbolag, och även många privata bolag, genomför återkommande boendeundersökningar. I enkäten ingår oftast frågor som berör trygghet och otrygghet, trivsel och utsatthet för brott⁶. Boendeundersökningar är ett bra komplement till annan statistisk och har ofta en hög svarsfrekvens.

4.3.1 Svedalahem

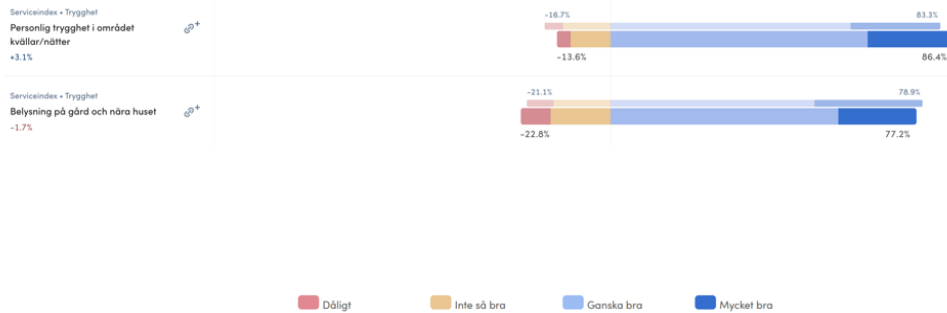
Svedalahem är Svedalas största allmännyttiga bostadsbolag och genomför vartannat år en boendeundersökning. Hyresgästerna får svara på frågor med fyra svarsalternativ: "dåligt", "inte så bra", "ganska bra" och "mycket bra". Där "dåligt" och "inte så bra" räknas som negativt svar, medan "ganska bra" och "mycket bra" räknas som positivt svar. Resultaten från 2022 visar att 86,4% av Svedalahems hyresgäster, som svarat på enkätformuläret, upplevde trygghet i sina bostadsområden på kvällar och nätter. Detta är en förbättring med 3,1% procentenheter jämfört med föregående mätning. Dessutom kände 77,2% av hyresgästerna att det fanns tillräcklig belysning på gården och nära huset. Se figur 4 nedan

⁶ Brå (2021) Kartläggning och lägesbild i lokalt brottsförebyggande arbete. (s, 26) Upplaga:1

Serviceindex

Trygghet- Utomhusmiljöer

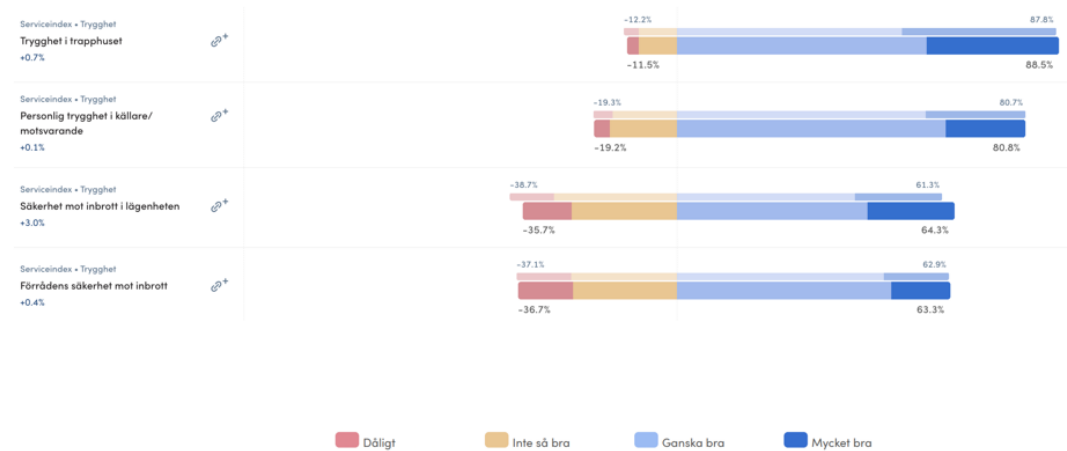

Figur 4; Källa: Svedalahem

När det gällde trygghet i inomhusmiljöer handlade frågorna om upplevd trygghet i trapphuset, den personliga tryggheten i källare/motsvarande, säkerheten mot inbrott i lägenheten och förrådens säkerhet mot inbrott. Här kan man också se en förbättring med 3% procentenheter gällande säkerheten mot inbrott i lägenheter jämfört med föregående mätningresultatet. I de andra delar har det inte skett några större förändringar, men det som kan konstateras är att en stor andel av Svedalahems hyresgäster upplevde trygghet, se figur 5.

Serviceindex

Trygghet- Inomhusmiljöer

Figur 5; Källa Svedalahem

4.4 Lokala medborgardialoger

Medborgardialoger är kontaktskapande och dialogbaserade möten mellan medborgare och den offentliga företrädaren. Det är ett konstruktivt sätt att komma närmare medborgarnas vardag, med fokus på de behov medborgarna uttrycker⁷. Här presenteras medborgardialoger som genomförts i rådets för trygghet och folkhälsas regi i Svedala kommun.

4.4.1 Medborgardialoger med elever i Svedala kommun

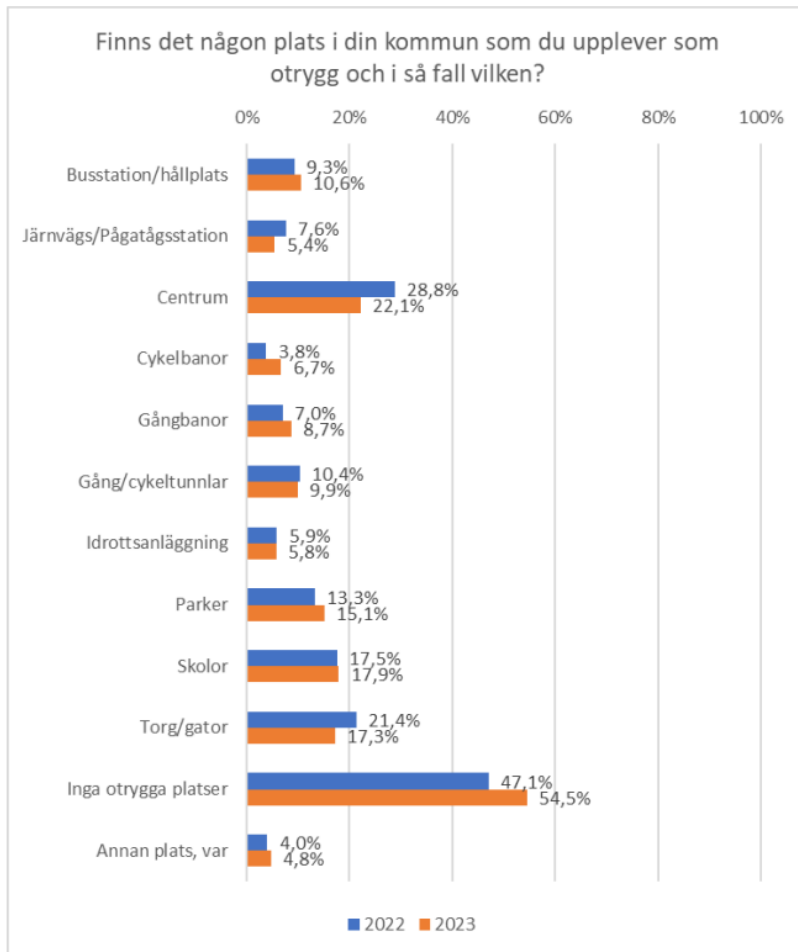
Under våren 2022 och 2023 genomförde Rådet för trygghet och folkhälsa (RFT) tillsammans med polisen en medborgardialog med ungdomar. Dialogerna riktades mot ungdomar i åldersgruppen 13–16 år och genomfördes på Aggarpsskolan, Klågerupsskolan, Naverlönnskolan och Spångholmsskolan. År 2022 besvarade 498 elever enkäten, medan år 2023 fick 346 elever svara på enkäten. År 2023 besöktes färre klasser än året innan. Målet med dessa dialoger är att utvärdera ungdomarnas upplevelse av trygghet i kommunen.

En av enkätens frågor gällde om det fanns platser i Svedala kommun som ungdomarna upplevde som otrygga. Resultaten visar att 47,1 % av eleverna som svarade på enkäten år 2022 inte ansåg att det fanns några otrygga platser i Svedala. Denna fråga ställdes igen år 2023, och då svarade 54,5 % av eleverna att de inte upplevde några otrygga platser i Svedala. Däremot upplevde 28,8 % år 2022 att centrum var otryggt, en siffra som minskade till 22,1 % år 2023.

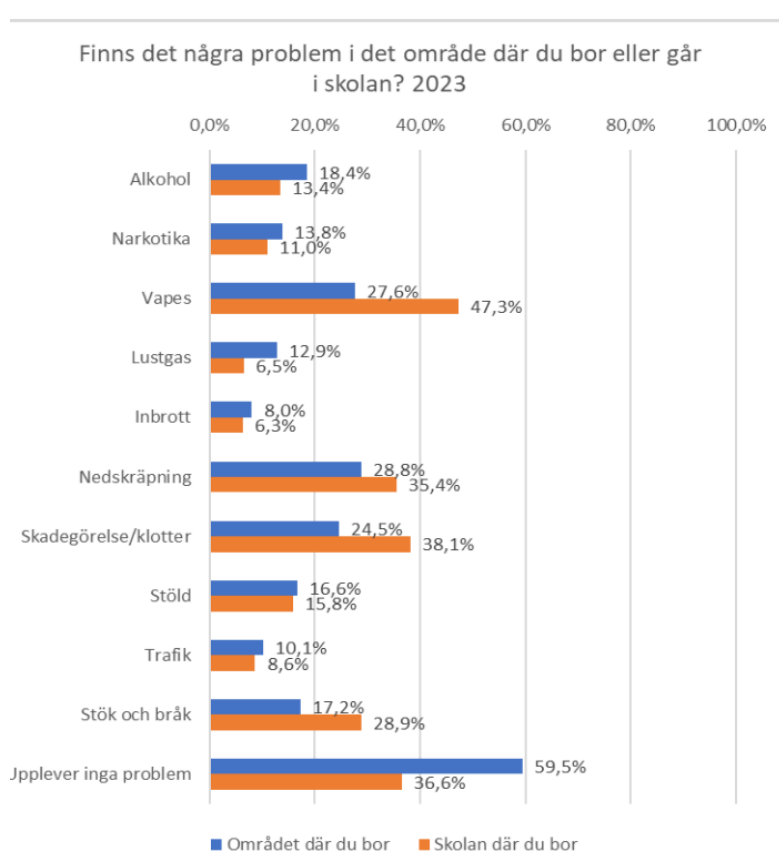
Enligt medborgardialogerna ansåg 17,5 % av eleverna år 2022 och 17,9 % år 2023 att skolorna var otrygga platser. Andra platser som eleverna upplevde som otrygga var torg/gator, parker och busstation. Se figur 6 nedan för detaljer.

I enkäten från år 2023 handlade en fråga om att eleverna skulle svara på om det fanns några problem i det område där de bor eller går skolan. 59,5 % av eleverna svarade att de inte upplevde några problem i det området där de bor. 36,6 % svarade att de inte upplevde några problem i skolan där de går. Däremot 47,3 % av eleverna svarat att e-cigarett (vapes) är ett problem i skolan. 18,4 % av eleverna upplevde att alkohol är ett problem i det området där de bor och 13,8% tyckte att narkotika är ett problem i det området där de bor. Andra större problem är lustgas, skadegörelse, stök och bråk och nedskräpning som förekommer både i skolan och i det området de respondenterna bor, se figur 7

⁷ Brå (2021) Kartläggning och lägesbild i lokalt brottsförebyggande arbete. (s, 22) Upplaga:1

Figur 6; Källa: Medborgardialog med elever

Figur 7; Källa: Medborgardialog med elever

4.4.2 Medborgardialog Näringsliv

Enligt Svenskt Näringslivs enkät utgjorde ökad trygghet och minskad brottslighet en av de prioriterade åtgärderna för ett gott företagsklimat. Svedala kommuns lokala Brå, Rådet för trygghet och folkhälsa, har genomfört under hösten 2023 en medborgardialog med det lokala näringslivet i Svedala.

En lokal trygghetsundersökning genomfördes under hösten 2023 som riktade sig till kommunens lokala företagare. De lokala företagarna fick ta del av undersökningen genom nyhetsbrev och riktat e-post-utskick. Medborgardialogen genomfördes i ett förebyggande syfte i ett gott klimat. Svarefrekvensen blev låg med endast 6 respondenter.

4.5 SCB:s medborgarundersökning 2021 och 2023

Svedala kommun deltar vartannat år i Statistiska centralbyrån (SCB) medborgarundersökning och använder sedan resultaten för att förbättra tryggheten i kommunen samt samhällsservice och andra viktiga kommunala uppgifter som ingår i undersökningen.

Resultaten från 2021 visar att 99 procent av kommunens invånare tycker att kommunen är en mycket eller ganska bra plats att bo och leva på. 21 procent av kommunens invånare upplevde att de har mycket eller ganska stora möjligheter till insyn och inflytande över kommunens beslut och verksamheter. 86 procent tyckte att kommunen sköter sina verksamheter på ett mycket eller ganska bra sätt. 72 procent av kommunens invånare kunde rekommendera andra som inte bor i kommunen att flytta hit.

Resultaten från 2023 visar att under året har andelen som anser att kommunen är en mycket eller ganska bra plats att bo och leva på minskat till 96,6 procent. Däremot har andelen som anser att de har mycket eller ganska stora möjligheter till insyn och inflytande över kommunens beslut och verksamheter ökat till 22,8 procent. 89,2 procent tycker att kommunen sköter sina verksamheter på ett mycket eller ganska bra sätt, vilket är en förbättring jämfört med tidigare resultat. Andelen som kan rekommendera andra som inte bor i kommunen att flytta hit har dock minskat marginellt till 71,5 procent

4.6 Barn och ungas uppväxtvillkor

Länsstyrelsen Skåne publicerar återkommande en kartläggning av barns och ungas uppväxtvillkor. Resultaten sammanställs i en lägesbild för varje skånsk kommun. I denna lägesbild analyseras 13 uppväxtvillkor som anses ha en betydande inverkan på barns och ungas utveckling och deras risk för att bli involverade i kriminella aktiviteter. Uppväxtvillkoren jämförs med andra skånska kommuner och bryts även ner efter kön. Ett högre indexvärde indikerar bättre resultat⁸.

Pojkar i kommunen uppvisar sämre resultat i jämfört med Skånesnittet i nio av tretton uppväxtvillkor. Pojkar i kommunen har klarat sig sämre gällande:

- God föräldraförmåga
- Föräldrar med tillåtande attityder kring bruk av alkohol
- Tidiga skolframgångar
- God anknytning till skolan
- Bekräftelse för prosocialt beteende i skolan
- Avsaknad av problembeteende
- Låg frekvens av problembeteende bland kamrater
- Låg omflyttning bland unga
- Låg användande av tobak, alkohol och narkotika

När det gäller flickor i kommunen uppvisar de sämre resultat på tre av 13 uppväxtvillkor. Flickor uppvisar sämre resultat gällande:

- Bekräftelse för prosocialt beteende i skolan
- Låg frekvens av problembeteende bland kamrater
- Låg omflyttning bland unga

⁸ Länsstyrelsen Skåne (2022) *Lägesbild över barn och ungas uppväxtvillkor*. Svedala. Länsstyrelsen Skåne

Generellt sett har flickor klarat sig bättre än pojkar i Svedala kommun. Flickor har särskilt visat bättre resultat i tidiga skolframgångar jämfört med pojkar. Flickor har även uppvisat färre problembeteende. Det som utmärker sig mest är att flickor har ett lägre index än pojkar gällande välfungerande närsamhälle. Flickor har också lägre index gällande möjlighet till socialt deltagande och fritidsaktiviteter i närområde och skolan.

Lägesbild över barn och ungas uppväxtvillkor i Svedala under 2022 har genomgått stora förändringar i jämförelse med lägesbilden från 2021. Där goda uppväxtförhållanden inom familjen har försämrats för pojkar under 2022. God föräldraförståelse har försämrats både för flickor och pojkar under 2022. Tidiga skolframgångar har förbättrats för flickor, men försämrades för pojkar under 2022.

På grund av att de två lägesbilderna visar på dessa förändringar inom ramen för två år, har kommunen valt att inte lägga så stor vikt vid resultaten.

4.7 Slutsatser för kapitel fyra om medborgardialogerna

Samordningsgruppen lägger särskild vikt vid polisens trygghetsmätning (kap 4.1) och de egna enkäterna till skoleleverna (kap 4.2) eftersom de ligger nära i tid och är lokalt förankrade. Samordningsgruppen har noga analyserat resultaten och kommer att ta lägesbilden i beaktan vid vidare arbete i kommunens verksamheter.

Av polisens trygghetsmätning för 2023 framgår att medborgarna i kommunen uppger att de inte alls är oroliga eller oroar sig för att bli utsatta för brott (Polisen trygghetsmätning kan utläsas av befogade bilagor i slutet av dokumentet). Både utifrån Polisens trygghetsmätning och Svedalahems boendeundersökning kan vi konstatera att medborgarna i kommunen inte känner sig otrygga ute på kvällarna och i sina bostadsområden.

Även om en stor andel av medborgarna uppger i de olika undersökningar att de upplever sig trygga i kommunen så finns det några saker som sticker ut enligt vår kartläggning. Utifrån vår kartläggning kan vi konstatera att stök och bråk, buskörning med mopeder är ett problem. Skadegörelse har minskat för 2023, men om man tittar på utvecklingen över tid har skadegörelsen varit ett påtagligt problem i kommunen under de senaste åren. Det finns en ojämlikhet där kvinnor känner sig otryggare i kommunen än män. I skolorna uppger eleverna att Vapes är ett problem och som mästa tas på allvar.

Vi har genomfört skolenkäten på skolorna två år i rad och elevernas enkätsvar ligger i linje med samordningsgruppens lägesbild. En del av informationen från skolenkäten kommer att användas inom skolans arbete. Samordningsgruppen enas om att inte genomföra ny medborgardialog i skolan 2024, utan i stället eventuellt verka för att skolsköterskans elevhälsosamtal utökas med en-två frågor, som samordningsgruppen kan följa upp på.

Resultaten i Barn och ungas uppväxtvillkor (kap 4.6) är svåra att förhålla sig till eftersom resultaten jämförs i förhållande med Skånes andra kommuners resultat och insatser. Samordningsgruppen känner inte igen sig i några resultat i uppväxtvillkoren som

undersökningen visar. Kommunen egna undersökningar och skolresultat visar på en bättre lägesbild.

Vad gäller resultatet för SCB:s medborgarundersökning så är resultaten mycket goda vad gäller frågorna Trygghet i samhället. Där fick vi högre betyg i hälften av frågorna. Vi visar dock ett positivt mycket bättre resultat/högre betyg i frågan om gäng som bråkar och stör. Medan vi fick sänkt betyg i flertalet frågor om Idrott, motion och friluftsliv.

Samordningsgruppen tycker att det är synd att svarsfrekvensen inte blev högre i medborgardialogen med Näringslivet. Men tycker fortfarande att idén i grunden är god att beakta fler perspektiv genom att aktivt inhämta synpunkter och underlag. Frågorna i enkäten handlade om företagens upplevelse av utsatthet för brott och frågor om brott riktade mot företag.

5. Näringsliv och brott

Svenskt Näringsliv sammanställer årligen en ranking av det lokala företagsklimatet i Sveriges 290 kommuner⁹. I företagsenkät, som genomfördes av Svensk Näringsliv, ingår också frågor om trygghet för företagare. I företagsenkät år 2023 har man ställt frågan om hur företag upplever att de påverkas av brottslighet. Företagarna fick betygsätta på en skala från 1 till 6, där 1 innebar att de påverkades i en hög utsträckning och 6 att de inte alls påverkades. Svedala kommun placerade sig 2023 på plats 96 av 290, vilket är en förbättring med tio placeringar från året innan. Företagen i Svedala kommun fick värdera vad de anser viktigast att prioritera inom det brottsförebyggande arbetet. Resultatet framgår i figur 8.

Figur 8; Källa Företagsklimat.se

5.1 Slutsatser för kapitel fem om näringsliv och brottsförebyggande

Trots tidigare utmaningar med brottslighet (en våg av inbrott som påverkade flera kommuner på Söderslätt för några år sedan) som påverkade företagarna i kommunen negativt, har vi sett en positiv vändning. Företagsklimatet har förbättrats avsevärt, vilket kommunen belönades för med priset "Årets Klättrare" i Skåne 2023¹⁰. Dessutom påverkades företagarna mindre negativt av brottslighet i kommunen under 2023.

⁹ Svenskt Näringsliv. <https://www.foretagsklimat.se/> (23-09-20)

¹⁰ Svedala kommun, 2023. [Historisk placering i årets företagsranking - Svedala kommun](#). (23-11-14)

6. Polisanmälda brott

Anmälda brott och faktiska brottslighet är två olika saker. Anmälda brott inkluderar alla händelser som anmäls registrerats som brott hos Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Tullverket och Ekobrottsmyndigheten. I den faktiska brottslighet ingår både brott som har anmäls och inte anmäls. Det är vanligt med mörkertal, det vill säga brott som har skett men som inte anmäls¹¹. Här nedan presenteras polisanmälda brott och därefter presenteras utvalda brottskategorier mer detaljerat med utdrag ur polisens statistik.

6.1 Totalt antal anmälda brott

För att få en bild av den generella brottsutvecklingen i Svedala kommun är det bra att inkludera det totala antalet polisanmälda brott under de senaste åren i lägesbilden. Det är dock helt nödvändigt att analysera de specifika brottskategorierna för att få en större förståelse för den lokala problembilden. Det totala antalet anmälda brott i Svedala har ökat under de senaste åren. Denna trend framgår av figur 9.

Det totala antalet anmälda brott för år 2023 i Svedala kommun är ännu inte tillgängligt när denna lägesbild framställs. I skrivandes stund har vi tillgång till antalet anmälda brott från januari 2023 till augusti 2023, vilket uppgår till sammanlagt 1096 anmälningar. Detaljer om anmälda brott för 2023 kan utläsas av figur 10. Det slutgiltiga antalet anmälda brott för hela året kommer att fastställs i slutet av året.

Anmälda brott

	År		
	2020	2021	2022
	Antal	Antal	Antal
Svedala kommun			
Totalt antal brott	1 383	1 629	1 665

Figur 9; Källa: Brå

Anmälda brott

	2023 prel.							
	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug
	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal
Svedala kommun								
Totalt antal brott	137	94	169	132	163	150	97	145

Figur 10; Källa: Brå

För att se hur brottsutvecklingen ser ut i jämförelse med andra närliggande kommuner se figur 11. Jämförelsen görs i totalt antal brott per 100 000 invånare. Anmälda brott har ökat i respektive kommuner. Men ökning är inte så stort för Svedala kommun.

¹¹ Länsstyrelsen Skåne (2023) *Stöd för framtagande av lägesbild, utgångspunkt kommuner med små resurser*. Länsstyrelsen Skåne (s,3)

Anmälda brott

	År		
	2020	2021	2022
	/100 000 inv	/100 000 inv	/100 000 inv
Lomma kommun			
Totalt antal brott	5 889	5 667	7 103
Staffanstorp kommun			
Totalt antal brott	7 112	7 120	7 235
Svedala kommun			
Totalt antal brott	6 099	7 096	7 160

Figur 11; Källa: Brå

6.2 Skadegörelsebrott

Skadegörelsebrott har valts ut som en brottskategori att inkluderas i lägesbilden då en nedklottrad eller på annat sätt förstörd miljö upplevs inte bara som otrivsamt och ful av många. Den kan också uppfattas som otrygg och leda till att människor upplever att området är på väg att förstöras eller försummas. Om människor undviker att passera och vistas på dessa platser ökar även risken att de ska förstöras ytterligare¹².

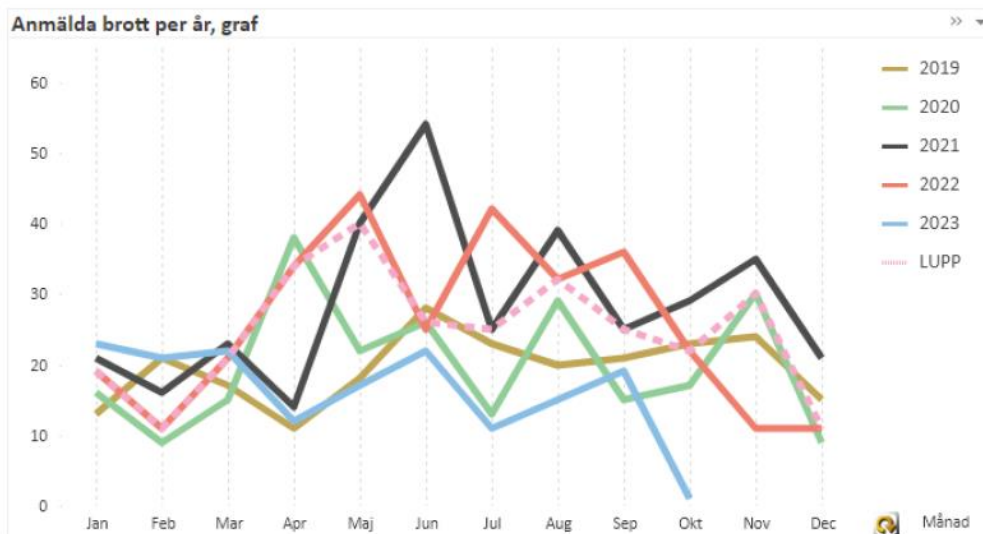
Enligt polisens statistik har antalet skadegörelsebrott minskat avsevärt i kommunen från januari 2023 till slutet av september 2023¹³. Detta kan tillskrivas de insatser och aktiviteter som Svedala kommun har genomfört under åren för att minska skadegörelsebrott. Bland åtgärderna finns bland annat att involvera kommunens lokala ungdomsparlament i förebyggande arbete mot skadegörelse, samverka för effektiv närvaro på utsatta platser mellan personal från säkerhet och beredskap (trygghetsvårdare), kultur och fritid (Ungas Fritid), socialtjänsten samt polisen. Skadegörelsebrotts utveckling kan utläsas av figur 12.

¹² Länsstyrelsen Skåne (2023) *Stöd för framtagande av lägesbild. Utgångspunkt kommuner med små resurser*.

¹³ Med lupp avses en förväntad utveckling.

Skadegörelsebrott:

Brottskategorier	Brottskoder	År	2023	2022
Total			162	264
	Total		160	262
	1201 Skadegörelse, på motorfordon, ej genom brand		63	54
Skadegörelsebrott	1205 Skadegörelse, mot stat, kommun, landsting, ej klotter		39	111
	1208 Skadegörelse, klotter mot kollektivtrafiken		1	5
	1209 Skadegörelse, övrigt klotter		18	33
	1212 Annan skadegörelse (ej klotter)		39	59

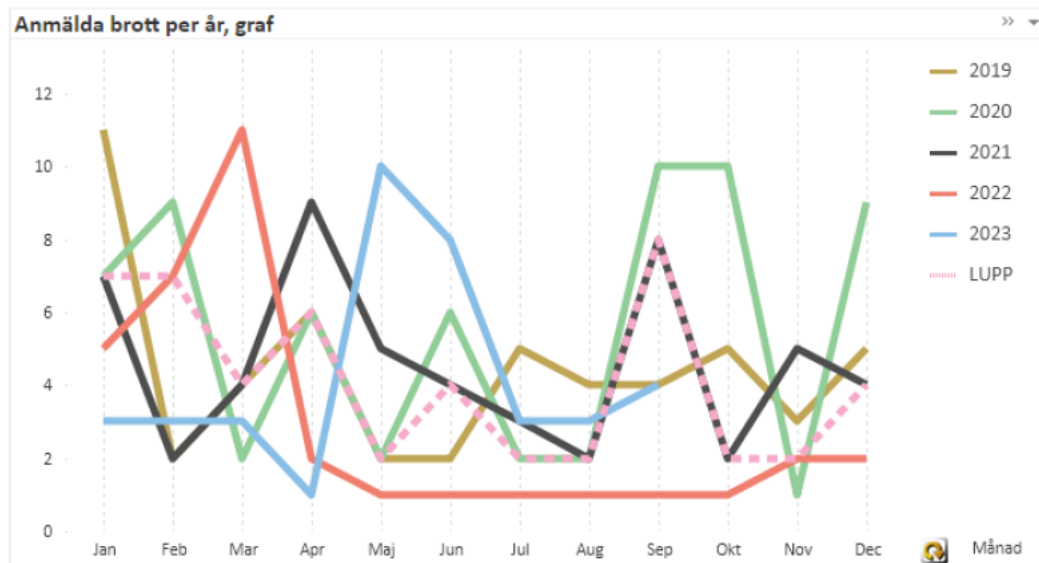
Figur 12; Källa: Utdrag ur polisens statistik

6.3 Narkotikabrott

Det finns ett stort mörkertal vad gäller narkotika då antalet anmälda narkotikabrott speglar hur stora resurser polisen lagt på att upptäcka dem snarare än den faktiska brottsligheten. Enligt polisens statistik har narkotikabrott ökat i Svedala under 2023 i jämförelse med 2022. Detta är enligt polisen eftersom polisen har fått mer resurser och har lagt mer fokus på eget bruk gällande ungdomar i riskzon främst i de yngre ålder. figur 13 illustrera narkotikabrotts utvecklingen i Svedala.

Narkotikabrott:

Brottskategorier	Brottskoder	År	2023	2022
Total			35	29
	Total		35	29
	5004 Narkotikastrafflagen, framställning, inkl. vårdslöshet med narkotika		1	
	5005 Narkotikastrafflagen, överlåtelse, inkl. vårdslöshet med narkotika			2
Narkotikabrott	5010 Narkotikastrafflagen, innehav		19	23
	5011 Narkotikastrafflagen, bruk		15	2
	5014 Dopningslagen, Överlåtelse, inkl. grov			1
	5015 Dopningslagen, Innehav, inkl. grov			1

Figur 13: Källa: Utdrag ur polisens statistik

6.4 Våld i offentlig miljö

I denna kategori ingår misshandel som sker i offentlig miljö. En stor del av våldet i offentlig miljö har traditionellt sett en koppling till nöjeslivet och alkoholkonsumtion¹⁴. Under 2023 har våld i offentlig miljö minskat enligt polisens statistik. Totalt anmäldes 16 våld i offentlig miljö från januari 2023 till slutet av september 2023. Under 2022 anmäldes totalt 25 våld i offentlig miljö. Utvecklingen kan läsa av figur 14. Det totala antalet brott för våld i offentlig miljö avgörs i slutet av året.

¹⁴ Länsstyrelsen Skåne (2023) Stöd för framtagande av lägesbild. Utgångspunkt kommuner med små resurser.

Våld i offentlig miljö:

Brottskategorier	Brottskoder	År	2023	2022
			16	25
Total			16	25
	Total		16	25
Våldsbrott	0355 Misshandel, annan än grov, mot kvinna 18 år eller äldre, obekant...		1	5
	0357 Misshandel, annan än grov, mot man 18 år eller äldre, obekant m...		7	6
	9317 Misshandel, ej grov, mot flicka 15-17 år, obekant med offret, uto...			3
	9318 Misshandel, ej grov, mot flicka 15-17 år, bekant med offret, utom...			2
	9319 Misshandel, ej grov, mot pojke 15-17 år, obekant med offret, uto...		3	1
	9320 Misshandel, ej grov, mot pojke 15-17 år, bekant med offret, utom...		2	1
	9343 Misshandel, grov, mot pojke 15-17 år, obekant med offret, utomh...		1	
	9344 Misshandel, grov, mot pojke 15-17 år, bekant med offret, utomhus		1	
	9361 Misshandel, ej grov, mot man 18 år eller äldre, är eller har varit n...			1
	9373 Misshandel, ej grov, mot kvinna 18 år eller äldre, är eller har varit...		1	
	9374 Misshandel, ej grov, mot kvinna 18 år eller äldre, är eller har varit...			1
9378 Misshandel, ej grov, mot man 18 år eller äldre, är eller har varit b...			5	

Figur 14; Källa: Polisens statistik

6.5 Inbrott och Rån

Till brottskategorin inbrott och rån ingår brott som innebär att någon utan lov tar något som tillhör någon annan. Enligt polisens statistik från januari 2023 till sista september 2023 har stöld genom inbrott har ökat i Svedala jämfört med år 2022. Stöld genom inbrott från villa har ökat under 2023. Figur 15 visar inbrotts utvecklingen i Svedala. Figuren exkluderar inbrott i butik.

Rån mot privata personer har inte förändrats mycket. Totalt anmäldes 3 rån från januari 2023 till sista september 2023. Enligt polisens statistik anmäldes totalt 2 rån under 2022.

Stöld genom inbrott:

Brottskategorier	Brottskoder	År	2023	2022
			22	15
Total			22	15
	Total		22	15
Tillgreppsbrott	0857 Försök till stöld genom inbrott från villa/radhus		5	5
(exkl i butik)	9801 Fullbordad stöld genom inbrott från villa/radhus		16	7
	9802 Fullbordad stöld genom inbrott, från lägenhet		1	3

Figur 15; Källa: Polisens statistik

6.6 Bedrägeribrott

Brottskategorin bedrägerier handlar om olika typer av brottslighet såsom id-kapning, faktura- och kortbedrägerier med mera. Bedrägerier är ett globalt fenomen där gärningspersonen kan vara baserad långt ifrån den egna kommunen. Bedrägeribrott är något en person kan vara utsatt för utan att veta om det. Detta faktum kan påverka utfallet och bör beaktas när statistik för bedrägeribrott ska tolkas¹⁵. Bedrägeribrott har ökat både på lokalt och nationell nivå.

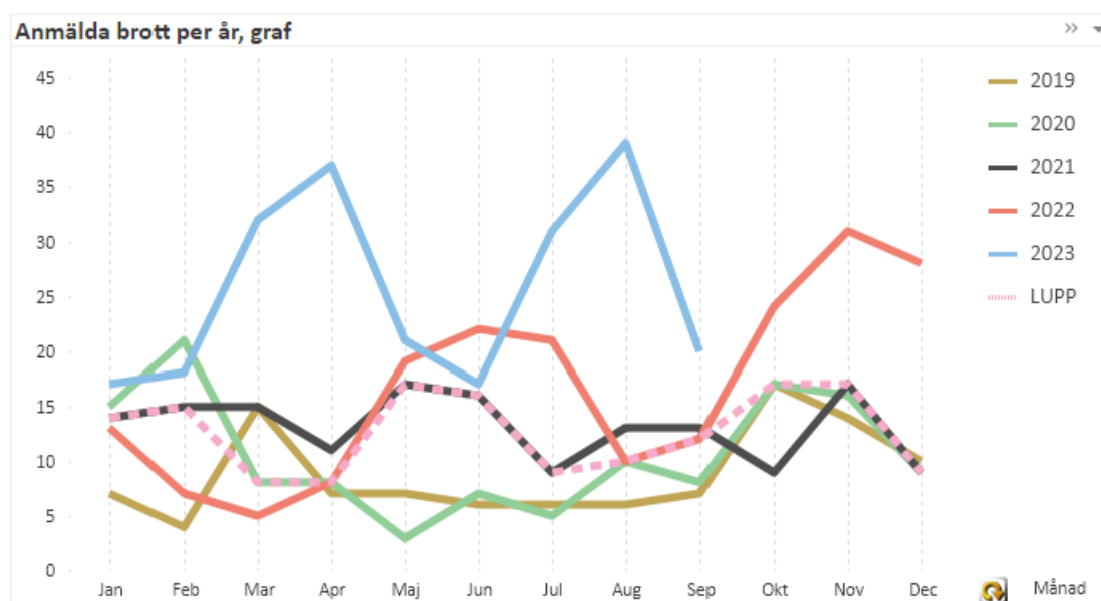
¹⁵ Länsstyrelsen Skåne (2023) *Stöd för framtagande av lägesbild. Utgångspunkt kommuner med små resurser.*

Enligt polisen statistisk har bedrägeribrotten har ökat i Svedala från januari 2023 till sista september 2023. Utveckling kan utläsas av figur 16. Det som har ökat mest är bedrägeri genom social manipulation, kortbedrägeri och annonsbedrägeri¹⁶.

Bedrägeribrott

Brottskategorier	Brottskoder	År	2023	2022
			218	98
Total			218	98

Figur 16; Källa Polisen statistik

6.8 Våld i nära relationer

Våld i nära relationer är en problematik som kan drabba män, kvinnor, pojkar och flickor. Kvinnor och flickor löper en högre risk för att utsättas för sådana våldsbrott. En uppskattning från Brå indikerar att omkring 150 000 barn i Sverige lever i familjer där våld förekommer¹⁷. Ett betydande antal individer, både unga och vuxna, lever också under hotet av hedersrelaterat våld. Mörkertalet gällande brott i nära relationer är sannolikt omfattande och därför är det viktigt att komplettera den officiella kriminalstatistiken med andra informationskällor¹⁸.

För att få en bättre förståelse av omfattningen av våld i nära relationer, ska vi titta på antalet anmälda brott såsom olaga frihetsberövande, barnfridsbrott, olaga hot, och sexualbrott. Utöver

¹⁶ Med Lupp avses förväntad utveckling

¹⁷ Brå (2023) Kartläggning av tre våldstyper. <https://bra.se/forebygga-brott/forebyggande-metoder/kartlaggning-av-tre-valdstyper.html>, (23-10-19)

¹⁸ Ibid

det ska vi även titta på polisens statistik, socialtjänstens statistik och brottsofferjourens statistiskt.

Olaga frihetsberövande är ett brott som innebär att någon för bort, spärrar in eller på annat sätt berövar en annan person friheten¹⁹. Under 2021 anmäldes totalt 3 fall av olaga frihetsberövande i Svedala, varav 2 riktade sig mot kvinnor som var 18 år eller äldre och brottet begick inom en parrelation. 1 fall riktades mot en man som var 18 år eller äldre. Under 2022 anmäldes återigen 3 fall av olaga frihetsberövande, och samtliga 3 riktade sig mot kvinnor som var 18 år eller äldre. Ett av fallen var inom en parrelation, medan de andra 2 var inom närstående släktskap eller familjekontext. (Se figur 17).

Olaga frighetsberövande	2021	2022
Antal	3	3
Mot kvinna 18 eller äldre	2	3
Mot män 18 år eller äldre	1	0

Figur 17; Källa: Brå

Från och med juli 2021 trädde en lag i kraft som syftar till att stärka straffrättsliga skydd för barn som bevittnar vissa brott mellan närstående. Detta beror på att forskning visar att sådana barn löper en ökad risk att drabbas av både psykisk och fysisk ohälsa²⁰.

När det gäller barnfridsbrott anmäldes under 2021 totalt 4 fall av barnfridsbrott i Svedala, varav 1 riktades mot en flicka under 18 år och 3 mot pojkar under 18 år. Under 2022 ökade antalet barnfridsbrott avsevärt, och totalt anmäldes 27 fall av barnfridsbrott i Svedala. Av dessa riktades 15 mot flickor under 18 år och 12 mot pojkar under 18 år. Ökning för 2022 kan bero på att lagen trädde i kraft under 2021. (Se figur 18)

Barnfridsbrott	2021	2022
Antal	4	27
Mot flicka under 18 år	1	15
Mot pojke under 18 år	3	12

Figur 18; Källa: Brå

Under 2021 anmäldes totalt 51 fall av olaga hot i Svedala, varav 15 riktade sig mot barn. Av dessa 15 fall riktades 8 mot flickor under 18 år och 7 mot pojkar under 18 år. 18 fall riktades mot kvinnor som var 18 år eller äldre. Av dessa 18 fall handlade 5 om närstående inom parrelationer, medan 3 fall involverade släktskap och familj. Ytterligare 16 fall riktades mot män som var 18 år eller äldre. Bland dessa 16 fall var 3 inom parrelationer och 3 inom släktskap eller familjekontext.

Under 2022 anmäldes totalt 34 fall av olaga hot. Av dessa var 3 fall riktade mot flickor under 18 år och 1 mot pojkar under 18 år. Dessutom riktades 14 fall mot kvinnor som var 18 år eller äldre, och av dessa inträffade 10 inom parrelationer. Ytterligare 14 fall riktades mot män som

¹⁹ Åklagarmyndigheten. (u.å.) Ordlista. <https://www.aklagare.se/ordlista/>. (23-10-18).

²⁰ Åklagarmyndigheten (u.å.) Ordlista. <https://www.aklagare.se/ordlista/b/barnfridsbrott/>. (23-10-18).

var 18 år eller äldre, varav 3 var inom parrelationer och 3 inom släktskap eller familj. (Se figur 19)

Olaga hot	2021	2022
Antal	51	34
Mot barn under 18 år	15	4
Mot flicka under 18 år	8	3
Mot pojke under 18 år	7	1
Mot kvinna 18 år eller äldre	18	14
Mot män 18 år eller äldre	16	14

Figur 19: Källa: Brå

Enligt polisens statistik från januari 2023 till sista september 2023 har våld i nära relationer minskat jämfört med 2022 (se figur 20). Det kan även konstateras utifrån BRÅ:s statistik där det tydligt framgår att till exempel antalet olaga hot har minskat, se figur 19 ovan. Även sexuellt våld har minskat, då det totalt anmäldes 23 fall av sexuellt våld år 2021, varav 11 var våldtäkter. Under 2022 anmäldes totalt 12 fall av sexuellt våld, varav 3 var våldtäkter²¹. Enligt uppgifter från socialtjänstens sökte totalt 15 personer stöd på grund av våld i nära relationer under 2022. Från januari till slutet av september 2023 har 10 personer vänt sig till socialtjänsten på grund av våld i nära relationer²². Enligt brottsofferjouren har 52 personer har sökt stöd under 2021, varav 10 var i samband med våld i nära relationer. Under 2022 har 41 personer sökte hjälp, varav 8 var i samband med våld i nära relationer. Under 2023 fram till oktober har totalt 55 personer sökte hjälp, varav 3 i våld i nära relationer²³.

Brottskategorier	Brottskoder	År	2023	2022
			21	37
Total			21	36
	Total		9	32
Våldsbrott	9357 Misshandel, ej grov, mot kvinna 18 år eller äldre, är eller har varit...			1
	9361 Misshandel, ej grov, mot man 18 år eller äldre, är eller har varit n...			1
	9365 Misshandel, ej grov, mot kvinna 18 år eller äldre, är eller har varit...		4	14
	9367 Misshandel, grov, mot kvinna 18 år eller äldre, är eller har varit n...			1
	9369 Misshandel, ej grov, mot man 18 år eller äldre, är eller har varit n...		1	1
	9432 Olaga hot, internetrelaterat, mot kvinna 18 år eller äldre, är eller ...		1	
	9436 Olaga hot, internetrelaterat, mot man 18 år eller äldre, är eller h...			2
	9440 Olaga hot, ej internetrelaterat, mot kvinna 18 år eller äldre, är ell...		3	9
	9444 Olaga hot, ej internetrelaterat, mot man 18 år eller äldre, är eller ...			1
	9635 Fullbordad våldtäkt inkl. grov, mot kvinna 18 år eller äldre, är elle...			2
	Total		12	4
Övriga brott mot person	9456 Ofredande, mot kvinna 18 år eller äldre, är eller har varit närståe...		3	3
	9460 Ofredande, mot man 18 år eller äldre, är eller har varit närståend...		7	1
	9481 Uppmaning till självmord, mot man 18 år eller äldre, är eller har ...		1	
	9683 Oaktsamt sexuellt övergrepp, mot kvinna 18 år eller äldre, är elle...		1	
Total				1
Övriga specialstraffrätt...	Total			1
	4090 Överträdelse av kontaktförbud, mot kvinna 18 år eller äldre, är el...			1

Figur 20: Källa: Polisens statistik

²¹ Brå, statistikdatabasen.

²² Socialtjänsten Svedala kommun

²³ Brottssofferjourens Söderslätt

6.8 Slutsatser för kapitel sex om polisanmälda brott

Utifrån vår kartläggning kan vi konstatera att brottsligheten i Svedala kommun inte är särskilt framträdande, förekomsten av brott sett till anmälda brott per invånare är fortfarande bland de lägsta i Skåne. Trots att de totalt anmälda brotten för perioden 2020–2022 (se figur 9) och antalet anmälda brott per 100 000 invånare, i jämförelse med andra kommuner (se figur 11), indikerar en ökning i Svedala kommun, innebär detta inte nödvändigtvis att brottsligheten faktiskt har ökat. En orsak till detta kan vara att nya lagar som införts under åren leder till att vissa handlingar nu klassificeras som brott²⁴. Ett exempel är införandet av lagen om barnfridsbrott 2021, där antalet anmälningar för detta brott har ökat markant under 2022 (se figur 18).

7. Våldsbejakande extremism

Våldsbejakande extremistiska aktörer och ideologier accepterar inte grundläggande demokratiska värden. Våldsbejakande extremister förespråkar våld och andra typer av brott för att uppnå sina politiska mål. Personer som befinner sig i våldsbejakande extremistiska miljöer kan agera ensamt eller i grupp. I Sverige förekommer våldsbejakande extremism i huvudsak av tre dominerade miljöer: den högerextrema miljön, vänsterextrema miljön och den islamistiska miljön²⁵.

Enligt polisens uppgifter har våldsbejakande extremism inte förekommit i Svedala under 2023. Rådet för trygghet och folkhälsa, kommunens lokala brottsförebyggande råd, arbetar kontinuerligt med att sprida kunskap om vad våldsbejakande extremism är²⁶.

²⁴ Brå (u.å.) Om brottsstatistiken, <https://bra.se/statistik/om-brottsstatistiken.html>, (23-11-14)

²⁵ Center mot våldsbejakande extremism. <https://cve.se/valdsbejakandeextremism.4.2f4ed3a21806a388a2fc28.html> (23-09-27)

²⁶ Svedala kommun (23-07-11) våldsbejakande extremism. <https://intra.svedala.se/service-och-stod/sakerhet-krishantering/valdsbejakande-extremism-vbe/>. (23-10-44)

8 Folkhälsa Skåne och Svedala

Region Skåne genomför regelbundet två olika folkhälsoenkäter riktade till den skånska befolkningen, *Folkhälsoenkät Skåne* (vuxna över 16 år) och *Folkhälsoenkät Barn och Unga i Skåne*. Syftet är att ta fram färsk kunskap om Skånes befolknings livsvillkor, levnadsvanor och hälsa samt följa hur dessa faktorer förändras över tid. Resultaten används bland annat till planering och prioritering av folkhälsoinsatser på både regional och kommunal nivå.

Region Skånes folkhälsoenkät för barn och unga som genomfördes 2021 visar följande trender för Skåne som helhet. Det var 26 000 elever som svarade på enkäten.

8.1 Folkhälsa för barn och unga i Skåne

Hälsan är över lag god men det finns skillnader mellan pojkar och flickor, där pojkar generellt mår bättre och det finns en tendens att ju yngre man är desto bättre mår man. Trenden för den psykiska hälsan är sjunkande för både flickor och pojkar i samtliga årskurser i relation till när den första undersökningen gjordes 2012. När det kommer till stress, så kan man se att känslan av stress i vardagen var minst dubbelt så vanlig hos flickor jämfört med pojkar. Gällande levnadsvanor så syns både positiva och negativa förändringar. Rökning och alkoholkonsumtion går nedåt, medan snusning ökar. Läskkonsumtionen minskar medan konsumtion av energidryck ökar i alla undersökningsgrupper utom flickor i gymnasieålder. Gällande fysisk aktivitet så är drygt hälften av eleverna i årkurs 6 mer fysiskt aktiva, det minskar ju äldre eleverna blir. Över lag är andelarna högre för pojkar än för flickor.

I Skånesnittet kan vi konstatera, gällande sociala relationer, att tilliten bland flickor är lägre än hos pojkar och äldre känner mindre tillit än yngre. Måttet mäts genom frågan "man kan lita på de flesta människor". Majoriteten i samtliga årskurser känner att det är lätt att prata med vuxna som man bor med och en negativ trend är att andelen elever som besväras av ensamhet ökar. Pojkar känner sig i regel tryggare än flickor trots att pojkar är mer utsatta för brott med undantag för oönskad sexuell handling.

Majoriteten av Skånes elever trivs i skolan men en minskning har skett i relation till 2016. Gällande fritid beskriver majoriteten av eleverna i Skåne att de trivs bra med sin fritid, pojkar trivs bättre än flickor (i alla åldrar). Majoriteten av eleverna uppgav att de har en ljus framtidstro, med högre andelar för pojkar jämfört med flickor, i alla årskurser.

8.2 Folkhälsa för barn & unga och vuxna i Svedala

För Svedala finns det ett antal frågor som avviker från skånesnittet, både ur ett negativt perspektiv kontra positivt. Då lägesbilden behöver ta avstamp i utmaningar följer en sammanfattning på de negativa trenderna för Svedala kommun.

För årskurs 6 ser vi att det är vanligare att man har druckit alkohol jämfört med Skånesnittet, även andelen som upplever att de har ett problematiskt användande av sociala medier, andelen som upplever psykiska besvär, de som blivit mobbade, och trygghet i bostadsområdet avviker negativt. Utöver detta kan vi se att årskurs 6 känner sig stressade av skolarbetet och

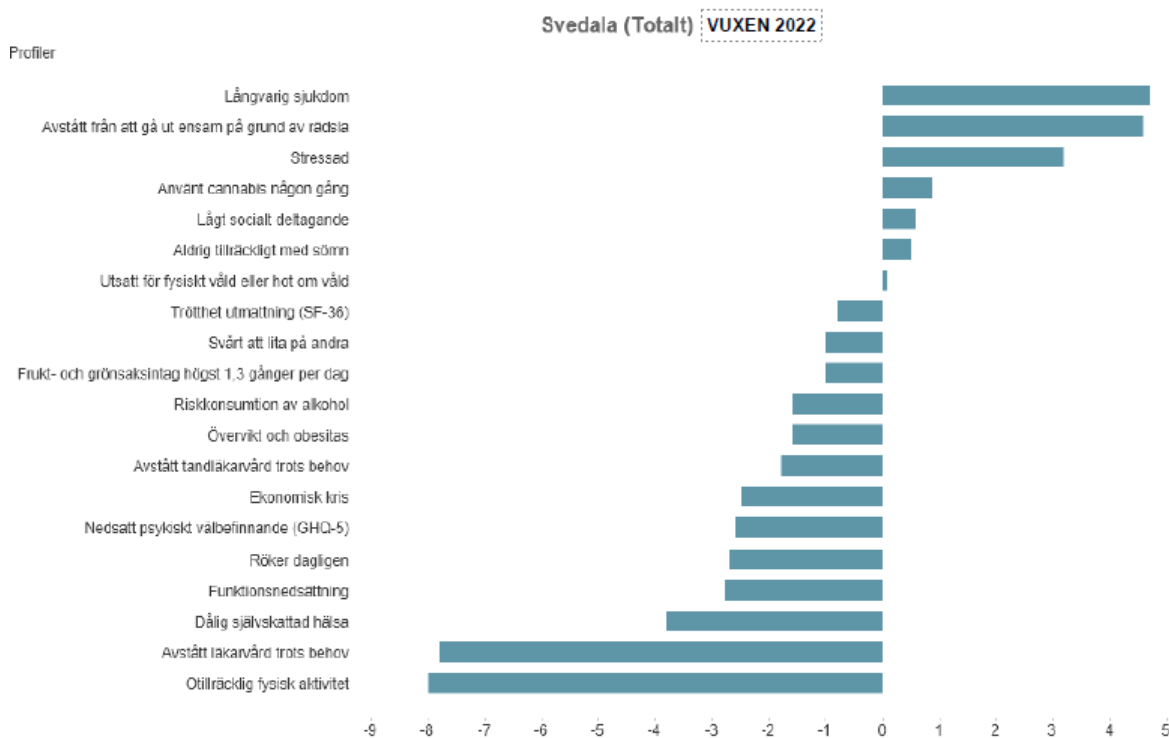
upplever större studiesvårigheter jämfört med Skåne som helhet. För årskurs 9 sticker det ut på ett negativt sätt att fler antal nior i Svedala än skånesnittet har druckit alkohol det senaste året, fler som snusar, fler som upplever att de har psykiska besvär och fler som inte får tillräckligt med sömn. Det är även färre än snittet som klarar av skolan utan studiesvårigheter och färre som trivs bra i skolan.

Resultatet från Regions Skånes folkhälsoenkät för vuxna 2022 visar att Svedalaborna har det över lag bra, fast det finns några parametrar som sticker ut som långvarig sjukdom, avstått från att gå ut ensam på grund av rädsla och stressad. Enkätens resultat sammanfattas i kommunprofiler där 20 parametrar listas för varje kommun; där kan man ses var som skiljer sig från skånesnittet. För Svedala kommuns del så är det fem parametrar av 20 som ligger över skånesnittet, det vill säga har ett värde över noll.

Ett liknande kommunprofil finns också i Barn och unga enkäten, men den innehåller även parametrar som avses vara goda för hälsan, populärt kallade skyddsfaktorer; och det kan vara att motionerna, borsta tänderna dagligen, ha en riktigt nära vän och så vidare.

Region Skåne genomför ny runda av enkätundersökningen för Barn och unga under våren 2024, så vid årsslutet 2024 kommer ny statistik, därför har vi valt att ta med statistiken från 2021 i detta avsnitt även om den inte är genomförd under 2022/23.

Kommunprofilerna för Svedala vuxen 2022 och Svedala unga årskurs 9, 2021.

Är värdet över noll påvisar det att det finns mer av den händelsen hos vuxna i Svedala kommun än hos genomsnittet av vuxna i Skåne. Är värdet under noll och lägre indikerar det att det finns mindre av den händelsen i kommunen än skånegenomsnittet år 2022.

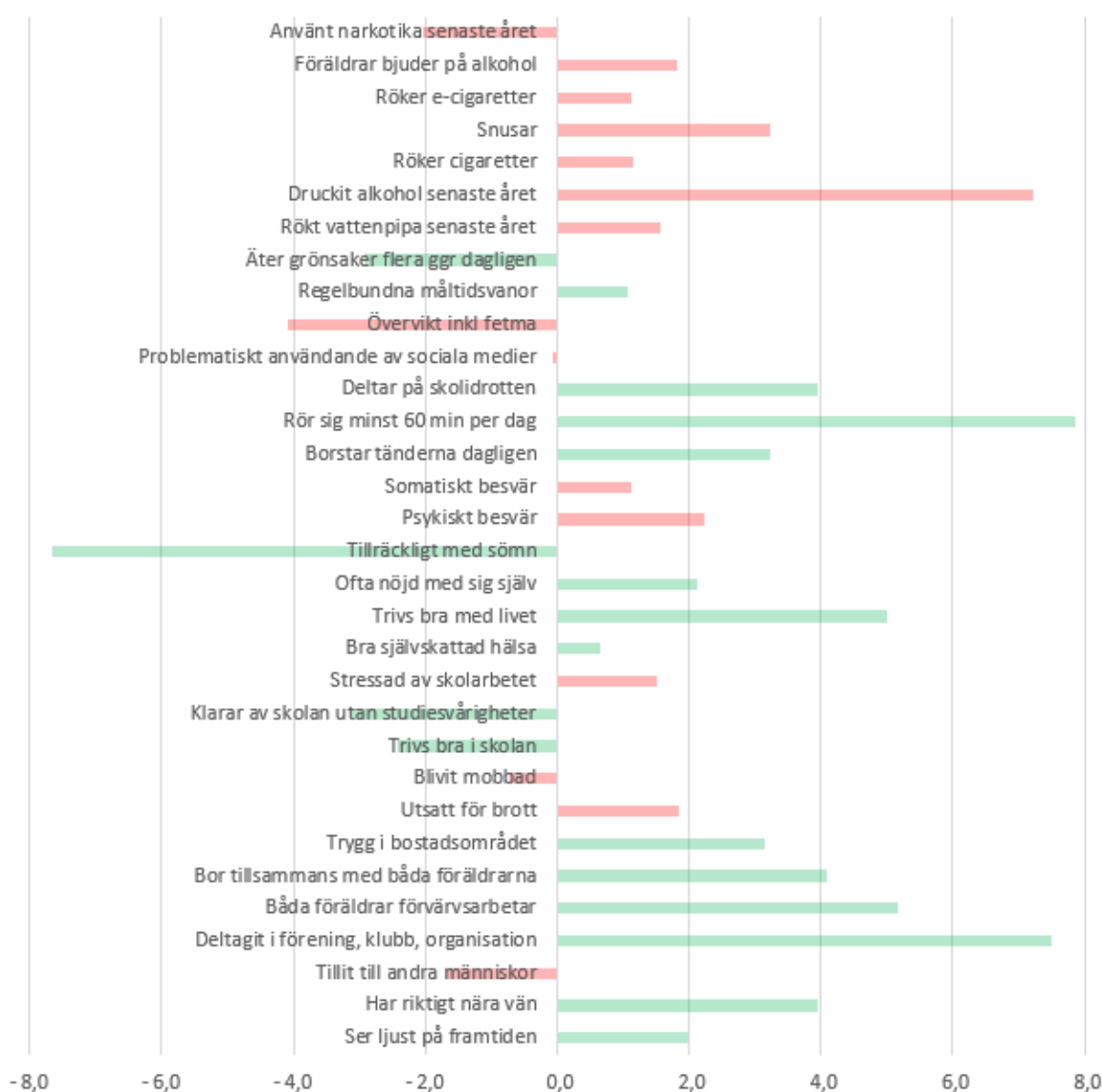

Folkhälsoprofil årskurs 9 – avvikelser i procentenheter jämfört med Skånesnittet 2021.

De gröna stolparna kan ses som positiva händelser – skyddsfaktorer för bättre hälsa.
De röda stolparna kan ses som negativa händelser; riskfaktorer för att inte uppnå god hälsa.

Är värdet över noll påvisar det att det finns mer av den händelsen hos årskurs 9 i Svedala kommun än hos genomsnittet av niondeklassare i Skåne. Är värdet under noll och lägre indikerar det att det finns mindre av den händelsen i kommunen än skånegenomsnittet.

Skillnad mot regionen

8.3 Slutsatser för kapitel åtta om folkhälsa

Resultatet från Regions Skånes folkhälsoenkät för barn och unga 2021 visar också att barn över lag känner sig trygga i sina bostadsområden på dagtid, medan på kvällstid känner sig flickor mindre trygga än pojkar. Samtidigt som de flesta barn och ungdomar som har svarat på medborgardialogerna som genomfördes av Råden för trygghet och folkhälsa anger att de inte upplever några platser som är otrygga i kommunen. En mindre andel har svarat att de upplever att centrum, skolan och gator och torg är otrygga. Vad gäller könsskillnader kan det konstateras att flickor och kvinnor känner sig otryggare än män i kommunen.

Utifrån kommunens lokala lägesbild ser vi nya negativa folkhälsotrender i form av bruk av lustgas och så kallade "vapes", där det förstnämnda adresseras i den nationella ANDTS-strategin.

Vad gäller ungas något högre konsumtion av alkohol vid tidigare undersökningar och senast 2021 har genomfördes ett särskilt projekt i Svedala kommun om bjudvanor riktat till vårdnadshavare, vilket då ledde en minskad konsumtion. Information om bjudvanor ingår nu som ordinarie information till vårdnadshavare.

I år 2024 genomförs folkhälsoenkäten för barn och unga. Enkäten riktar sig även denna gång till elever i grundskolans år 6 och år 9 samt gymnasiets år 2. Enkäten genomförs i jan-feb 2024, så inom ett år har vi uppdaterad folkhälsostatistik att följa upp och analysera.

9 Fortsatt arbete

Samordningsgruppen bedömer utifrån lägesbilden att det är fortsatt viktigt att arbeta förebyggande mot droger och dopning, dels genom kunskapshöjande insatser för flera olika målgrupper, dels genom mätningar i avloppsvatten för att kunna följa tendenserna i bruket av droger. Det är viktigt att arbeta oförtrutet mot narkotika och normbrytande beteende, det ser vi inte minst i samverkan genom SSPF.

Samordningsgruppen ser det också som prioriterat att arbeta med vår fysiska miljö – att göra vissa platser som präglas av otrygghet till icke-kriminogena platser genom en rad åtgärder såsom att utveckla arbetet med nattvandrare, minska skadegörelse, förändra gatubild med fysiska åtgärder samt fortsatt arbete med polisen och våra trygghetsvärdar samt samverkan genom SSPF.

Rådet för trygghet och folkhälsas aktiviteter 2024 är beskrivna i Åtgärdsplanen 2024.

** ** *